

EIN GEDICHT: FÜR ELENA FANAJLOVA

Posted on 20. März 2023 by Marianna Kiyanovska, Susanne Frank,

Viktoria Mironova

Ein Gedicht von Marianna Kiyanovska, gewidmet Elena Fanajlova. In Übersetzung von Viktoria Mironova und Susanne Frank.

Ein Gedicht von Marianna Kiyanovska mit Übersetzungen von Viktoria Mironova und Susanne Frank.

***

днесь Дніпро понесе кров ворожу
у смоленське болото
і зйдуться всі баби бочаровські
двадцять шість душ живих
та ще двадцять дві ні живі ні мертві
з тою кров'ю поговорити

ні піску там нема ні лугу самі мочарі
та імла та знизу студений холод

і побачать баби бочаровські що кров німа
нічого не чує ні про кого не мовить

тільки брижі хвилясті тою кров'ю ідуть
і кулі кулясті з неї вискакують
червонопері як окуні
будять сопух у надрах

а в кожної баби вдома
кіл із одним горшком -- посеред двора
двір із одним горшком -- довкола кола
під горшком одна гнила бадиллина
на горшку одна голодна дитина
(або не одна)

обійдуть баби бочаровські
смоленське болото
закаляють кров'ю руки ноги
і трохи голови зсередини
бо в них де кров там і пісня
і завіє баба до баби
двадцять шість душ живих
та ще двадцять дві ні живі ні мертві
і так до других півнів (але наших, українських,
бо там, при болоті, ні на мочарах ні по селах
ні півнів, ні півників не бува)

В таку добу із болота,
Із чорної крові

Вийде постать білосніжна

У вінці терновім.

То не вийшла русалонька

Матері шукати.

Ані втоплена причинна,

На місяць зглядати.

Не русалонька блукає:

Пімста наша ходить,

Й сама не зна (адже пімста),

Що ворогу зробить.

Кров ворожа у болоті,

Кров -- у Чорнім морі.

Біла постать у скорботі,

Але з гнівом в горі.

Гніву праведного треба,

Щоб менше скучати,

Щоб усякчас, й опівночі,

Лихо звитягати.

побачать баби бочаровські

ту постать білу бліду

і подумаютъ що то спішений вершник

а за ним блідий зеленавий кінь

який розкриває зів і волає: "Наблизься!"

і стануть баби бочаровські закаляні кров'ю

в саму трясовину заходити
вити кричати своїй Смерті а нашій пімсті казати
що їм тая кров як тридев'ята вода з тридесятого царства
якісь буряти чеченці якути мордва інгуші
(хоч мордва, тобто мокша, і ерзя — це якраз сусіднє від них болото)
і що говорити вони більше з тою кров'ю не хочуть

ну а пімста — як то часом з пімстою буває --
стане ходити мовчати і бабам бочаровським дивуватися
(бо ті хоч і на болоті, а всі в шубах)

Все ходить пімста, з уст ні пари.
В болотах Дніпр не гомонить:
Розбивши вітер чорні хмари
Ліг в Україні одпочить.
А з неба місяць сяє оком
Над багнами з кривавим соком,
Кругом, як в усі, все мовчить.
Аж гульк — з болота позринали
Бабів тих діти, сміючись.
«Ходімо гріться! — закричали. —
Зійшло вже сонце!» (драглі, слизь).
Зареготались нехрещені...
Скрізь над болотом галас, зик.
Орда мов ріже. Мов скажені,

Біжать до баб... Ті — нічичирк...

захочуть баби бочаровські похапати на руки своїх дітей
але кров принесена Дніпром у верхів'я від себе не пустить
треті півні запіють
і зімкнеться над залятими головами смоленське болото
що пімсті й руку здіймати не треба

тоді сяде пімста у місячне човенце
та й обернеться перемогою
і Дніпро потече як і вічно тік
з кряжу до моря

а найостанніша бочаровська баба
яка спала і з усіма до болота не йшла
з лихою кров'ю не говорила
встане змучена з печі підніме дитину з горшка
наварить голодної юшки
усіма забута — та й добре

Übersetzung ins Russische   Übersetzung ins Deutsche

***

Елене Фанайловой
днесь Днепр отнесет вражью кровь
в смоленские топи

***

Für Elena Fanajlova
Heut wird der Dnjepr das Feindesblut
in die Smolensker Sümpfe tragen

и сойдутся все бабы бочаровские
двадцать шесть душ живых
и еще двадцать две ни живые ни мертвые
говорить с тою кровью

ни песка там нет ни лужка тонь да трясина
да мгла да снизу студеная зыбь

и увидят бабы бочаровские что кровь немая
ничего не слышит ни о ком сказу не сказывает
только рябь раскоряченная тою кровью идет
да пули выпученные из нее выпрыгивают
красноперые будто окуни
будят зловоние в недрах

а у каждой бабы дома
кол с одним горшком -- посреди двора
двор с одним горшком -- вокруг кола
под горшком один гнилой стебеленок
на горшке один голодный ребенок
(або не один)
обойдут бабы бочаровские
смоленские топи
перепачкают кровью руки ноги
и немного головы изнутри
ведь у них где кровь там и песня

und alle Bočarover Weiber werden
zusammenkommen
sechszwanzig lebende Seelen
und noch zweiundzwanzig weitere weder lebendig
noch tot

zu sprechen mit diesem Blut

keinen Sand gibt es dort, keine Wiese nur ein Moor
und Dunst und ein kaltes Strömen von unten

und die Bočarover Weiber werden sehen, dass das
Blut stumm ist
und nichts hört und von niemandem etwas erzählt
nur das vom Blut gespreizte Gekräusel im Wasser
runde Kugeln quellen aus ihm hervor
rotflossig wie Barsche
wecken Gestank aus den Tiefen

jedes Weib hat zu Hause
einen Pflock mit einem Topf – mitten im Hof
einen Hof mit einem Topf - um den Pflock
unter dem Topf ein fauler Stängel
auf dem Topf ein hungriger Bengel (oder mehr als
eins)
die Bočarover Weiber werden herumgehen
die Smolensker Sümpfe
werden ihre Hände und Füße mit Blut
besmieren

и завоюет баба бабе
двадцать шесть душ живых
и еще двадцать две ни живые ни мертвые
и так до вторых петухов (але наших,
українських,
бо там, при болоті, ні на мочарах ні по селах
ні півнів, ні півників не бува)

В этот час из черной топи
Из несътой крови
Выйдет белая фигура
Да в венце терновом.
Не русалка мать родную
Ищет среди ночи.
Не утопшая дивчина
Под луной хохочет.
И не ведьма над водою:
То расплата ходит,
И сама она не знает,
Что с ней происходит.
Месть случается однажды
И на смерть карает.
Но расплата хуже мести
Врага пресмыкает.
Вражья кровь гниет меж топи,
Стынет -- в Черном море.
Белая фигура -- в скорби,

und ein bisschen den Kopf von innen
Denn wo Blut ist, da ist auch ein Lied
und Weiber klagen mit Weibern
sechszwanzig lebendige Seelen
und zweiundzwanzig weitere, weder tot noch
lebendig
und so weiter bis zu den zweiten Hähnen (aber
unseren, den ukrainischen
denn dort, im Sumpf, auf den Feuchtwiesen und in
den Dörfern
gibt es weder Hähne, noch Fette Henne).

In dieser Stunde wird aus dem schwarzen Sumpf
Aus dem ungestillten Blut
Eine weiße Gestalt auftauchen
Mit einer Dornenkrone.
Keine Meerjungfrau
Die nach ihrer Mutter sucht mitten in der Nacht.
Keine ertrunkene Jungfrau
die unter dem Mond lacht.
Und keine Hexe über dem Wasser:
Hier geht die Vergeltung,
Und sie selbst weiß nicht
Was mit ihr geschieht.
Die Rache geschieht einfach eines Tages
Und straft zu Tode.
Doch Vergeltung ist schlimmer als Rache

С гневом в лютом горе.

Гнева праведного надо,

Чтоб меньше скучалось,

Чтобы днем и ночью всюду

Нечисть побеждалась.

увидят бабы бочаровские

эту фигуру белую бледную

и подумают что это спешившийся всадник

а за ним бледный же зеленоватый конь

отверзающий зев и вопиющий: "Подойди!"

и станут бабы

бочаровские перепачканные кровью

в самую топь забредать

выть кричать своей Смерти а нашей пімсті

расплате отвечать

что им эта кровь как тридевятая вода из

тридесятого царства

какие-то буряты чеченцы якуты мордва ингуши

(хоч мордва, тобто мокша, і ерзя — це якраз

сусідне від них болото)

и что говорит они больше с той кровью желать

не желают

ну а расплата — как оно иногда с расплатой

бывает --

станет ходить молчать и бабам бочаровским

удивляться

(бо ті хоч і на болоті, а всі в шубах)

Расплата как немая бродит.

Der Feind kriecht zu Kreuze.

Des Feindes Blut verfault im Sumpf,

Erstarrt -- im Schwarzen Meer.

Die weiße Gestalt -- in Trauer,

Mit Zorn im grimmigen Kummer.

Gerechter Zorn ist vonnöten,

damit weniger gelitten wird,

Damit Tag und Nacht überall

Das Böse besiegt wird.

die Bočarover Weiber werden erblicken

die blasse bleiche Gestalt

und denken, es sei ein eiliger Reiter

und hinter ihm ein fahles grünliches Pferd

das seinen Schlund öffnet und wiehert: "Komm

her!"

und die Bočarover Weiber, blutüberströmt,

werden tief hineinziehen in den Sumpf

heulen und wehklagen über ihren Tod und um der

Vergeltung zu antworten

dass dieses Blut wie Zauberwasser aus dem

Märchenreich sei

irgendwelche Burjaten, Tschetschenen, Jakuten,

Mordovas, Inguscheten

(obwohl Mordovas, d.h. Mokscha, und Jerzya - das

ist ja der Sumpf neben ihnen)

und dass sie mit diesem Blut nicht mehr reden

wollen

В болотах мертвый Днепр, худой:
 Ветр в Украине верховодит,
 Развевая тучи над водой.
 Здесь -- с неба месяц светит оком
 Над грязью сплошь с кровавым соком,
 Вокруг, как в ухе, все молчит.
 Но вдруг — из твани повсплывали,
 Тех баб младенцы, хохоча --
 Из недр болота, не с Днепра
 Кричат: «Погреться нам пора!»
 Вопят: «От скуки мы устали!
 Взошло уж солнце!» Стон сына.
 Загоготала нехристь... Брежит.
 Над топью вскрики, гам, галдеж.
 Бегут, Орда их словно режет,
 К тем бабам... Те — молчат... Так что ж...
 захотят бабы бочаровские похватать на руки
 своих детей
 но кровь принесенная Днепром в верховья
 от себя не отпустит
 третьи петухи пропоют
 и сомкнутся над заклетыми головами
 смоленские топи
 так что расплате и руку поднимать не надобно
 и тогда сядет наша пимста расплата в лунный
 челнок
 в місячне човенце
 и превратится в победу

und die Vergeltung - wie das manchmal mit der
 Vergeltung ist -
 wird verstummen und sich wundern über die
 Bočarover Weiber
 (denn auch wenn sie im Sumpf sind, tragen sie alle
 Pelzmäntel)
 Vergeltung wandelt umher wie eine Stumme.
 In den Sümpfen der tote Dnjepr, elend:
 Der Wind führt die Ukraine,
 Verweht die Wolken über dem Wasser.
 Hier - vom Himmel funkelt der Mond mit seinem
 Auge
 Über dem Schlamm voller blutigem Saft,
 Ringsum, wie in einem Ohr, ist alles still.
 Doch plötzlich - tauchten sie auf aus dem
 Schlamm,
 Dieser Weiber Balge, lachend --
 Aus dem tiefsten Sumpf, nicht vom Dnjepr
 Schreien sie: "Zeit, uns aufzuwärmen!"
 Wimmern: "Wir haben die Langeweile satt!
 Die Sonne ist schon aufgegangen!" Die Eule seufzt.
 Gackert die Gottlose... Schimmert.
 Über dem Sumpf Schreie, Zetern, Gezeter.
 Sie eilen herbei, die Horde mordet sie
 buchstäblich,
 Zu den Weibern... Sie - schweigen ... Was soll's...
 die Bočarover Weiber werden ihre Kinder auf den
 Arm nehmen wollen
 aber das Blut, das der Dnjepr in den Oberlauf

и Днепр потечет как и вечно тек
 с кряжа к морю
 а самая последняя бочаровская баба
 которая спала и с остальными к болоту не шла
 со злою проклятой кровью не говорила
 встанет измученная
 с печи подномет ребенка с горшка
 наварит голодной ухи
 всеми забытая — вот и ладно

von Viktoria Mironova

gebracht hat, wird sie nicht loslassen
 der dritte Hahn wird krähen
 und die Sümpfe von Smolensk werden sich über
 den verfluchten Köpfen schließen
 so dass die Vergeltung nicht einmal die Hand zu
 erheben braucht
 und dann wird unser Zahlmeister Vergeltung sich
 in einen mondbeschiedenen Kahn setzen
 in eine Mondfähre
 und wird sich in einen Sieg verwandeln
 und der Dnjepr wird fließen, wie er immer
 geflossen ist
 vom Gebirgskamm zum Meer
 und das allerletzte Bočarover Weib
 die geschlafen hat und nicht mit den anderen zum
 Sumpf gegangen war
 nicht mit bösem verfluchtem Blut gesprochen hat
 wird erschöpft aufstehen vom Herd
 das Kind vom Topf nehmen
 wird kochen eine dünne Fischsuppe
 von allen vergessen - das ist in Ordnung so.
 Metapher für „Tod“ im Volksglauben

von Susanne Frank

Das Beitragsbild ist von Elisabeth Bauer und bildet mit den anderen Beiträgen des Ukraine-Spezials eine Einheit in

Form der Fotoserie "Ukrainisches Berlin: Die Stadt als gelb-blauer Symbolraum".